

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul posta

SUMAR:

Situația juridică a cimitirelor, de d-l M. Theodorescu-Carada.
JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II*: Naftale Zuker cu Dim. I. Crețu. — Sculy-Logotetides cu Smaranda Sculy-Logotetides.

Curtea de apel din București, secțiunea III: Caton Simon cu Mihail Panaitescu.

Tribunalul județului Tecuci: Nicolae Pelin cu Stavru Cavadia.

SITUAȚIA JURIDICĂ A CIMITIRELOR

Credința creștină despre învierea trupurilor, a făcut ca înmormântările să aibă un caracter cu totul religios. Trupurile creștinilor răposați se așează în pământ, ca să se odihnească dormind în adăstarea învierii de apoi. De aci numirea de cimitir, adică pe grecește *dormitor*. S.S. Apostoli, pretutindeni pe unde întemeiau comunități creștine, ridicau, pe lângă biserică, o școală și un cimitir. Pe tot timpul cât creștinismul a fost credința unanimității europenilor, școala și cimitirul și-au păstrat caracterul lor eminent confesional. Revoluția franceză din 1789, din pricina caracterului său anticreștin, cea dintâiu reușește a seculariza școala și cimitirele.

În Principatele române, cimitirele și-au păstrat caracterul lor confesional, până la promulgarea legii din 18 Martie 1864 relativă la înmormântări. Până atunci morții se îngropau în cimitirele ce existau pe lângă fiecare biserică și pe la monăstiri. Boerii și ctitorii își aveau mormintele în tinda sau chiar în interiorul bisericilor.

După ce însă, în Decembrie 1863, Vodă-Cuza secularizase averile monastiricești, pe când se pregătea chiar

secularizarea Sinodului, eră foarte natural să se încerce și secularizarea cimitirelor. De aceea dar, în Martie 1864, se decretează legea pentru înmormântări, lege care regizează până azi cimitirele românești. Această lege conține șase articole numai.

În art. 1 se obligă toate cultele a-și întocmi cimitire în afară de raza comunelor. Art. 2 oprește înmormântările în biserici, temple, sinagoge, spitale, capele și orice alt edificiu religios. Art. 3, în partea întâiu, îngăduie a se înmormânta în locurile cumpărate ori în mormintele de familie din cimitirele creștine, orcine, fără osebite de rit. În partea finală a articolului, se prevede că în cimitirele ortodoxe se pot înmormânta și «cei de alt rit pentru cari nu vor fi cimitire speciale». Art. 4 dispune că dacă nu se vor face cimitire confesionale într'un anumit termen, municipalitățile vor fi ele obligate a face cimitire. Art. 5 obligă pe Stat a dărui tuturor comunităților religioase terenuri gratis, în afară de raza orașului, ca acele comunități să-și întemeeze cimitire confesionale. Art. 6 dispune de soarta cimitirelor existente la 1864, și hotărăște să fie transformate în grădini publice.

Așa dar, legea din 1864, în primul rând, favorizează crearea de cimitire confesionale. În acest scop, Statul se obligă a cedă gratuit comunităților și epitropiilor terenuri spre a-și face astfel de cimitire în afară de raza comunelor. În al doilea rând, prevăzând dificultățile ce se vor ivi la facerea cimitirelor confesionale, legea obligă pe comune să facă, la nevoie, cimitire comunale.

Câteva zile mai târziu, la 31 Martie 1864, se decretează legea comunală, și, prin art. 191 al acestei legi,

se impune comunelor, între cheltuelile obligatorii, și îngrădirea și întreținerea cimitirelor.

Curând de tot dar s'a văzut că cele mai multe așezăminte religioase se vor găsi în neputință a-și crea cimitire confesionale, ceea ce eră foarte lesne de prevăzut, în urma secularizării averilor bisericesti din 1863.

În realitate, după promulgarea legii din Martie 1864, toate comunele și-au înființat cimitire comunale, pe proprietăți comunale, cimitire ce se întrețin și se posed de primăriile respective.

Cimitire confesionale nu au rămas decât cimitirele dela monăstiri, și vreo câteva cimitire întemeiate mai ales de comunitățile religioase străine.

De asemenea, în Moldova, prin satele locuite de româno-catolici, epitropiile româno-catolice, cu a lor cheltuială, au întemeiat câteva cimitire pur confesionale.

Afară de aceste excepțiuni ce se pot număra pe degete, toate cimitirele din țară sunt cimitire comunale, fără de caracter confesional propriu zis.

Din cele până aci spuse, reese destul de lămurit că cimitirele actuale nu sunt niște persoane morale cu existența lor proprie, ci niște așezăminte ce depind de cei ce le-au întemeiat și le administrează, adică de epitropii religioase ori de primăriei. Cele dintăiu fiind proprietățile cimitirelor pur confesionale, iar primăriile stăpânind cimitirele comunale,

Odată stabilită această deosebire fundamentală, ce există între cimitirele confesionale și cele comunale, prima întrebare ce se pune este care este legătura ce există între primărie și cimitirele confesionale?

Pe cât știm, dela 1864 până azi, un singur conflict serios s'a ivit între autoritatea comunală și o comunitate religioasă, relativ la cimitire. Cimitirul comunității evanghelice din București, după lărgirea razei orașului, căzând în zona în care, după lege nu este permisă înmormântarea cadavrelor, primăria a interzis comunității a mai îngropa cadavre în acel cimitir.

De aci proces între comunitate și primărie. Comunitatea cerea despăgubiri primăriei pentru cheltuelile făcute cu întocmirea unui alt cimitir, iar primăria răspunde, cu drept cuvânt, că oprind înmormântările în vechiul cimitir, a executat o dispoziție legală, dictată în interesul igienei și salubrității. Cu atât mai mult încă se opune primăria a plăti comunității vreo despăgubire pentru facerea cimitirului celui nou, cu cât primăria nu a obligat pe comunitate a face alt cimitir, de oarece în cimitirele comunale se poate înmormânta orice, fără

deosebire de confesiune. Acest proces s'a judecat de tribunalul Ilfov, secț. II, în 1899, și s'a terminat cu respingerea acțiunii intentate de comunitatea evanghelică.

În Moldova, s'au ivit conflicte decurgând din aplicarea art. 3 al legii. În satele locuite de româno-catolici, epitropiile bisericesti au întemeiat cimitire pur confesionale și s'au ridicat obiecțiuni serioase împotriva înmormântării în acele cimitire a ortodocșilor. Autoritățile administrative, în baza primului paragraf dela art. 3, au silit însă pe preoții româno-catolici a îngădui înmormântarea ortodocșilor în cimitire pur confesionale româno-catolice. Interpretarea pe care o dau autoritățile primului paragraf al art. 3, nu pare a fi cea mai justă. Statul român nu poate legifera în chestiuni confesionale, singura biserică care a recunoscut Statului dreptul de a legifera în cele bisericesti, este Biserica autocefală română, și încă chestia prezintă dificultăți practice de tot soiul. Cea mai exactă interpretare a acestui paragraf este aceea care se menține la litera paragrafului și care în consecință admite că epitropiile cimitirelor confesionale sunt ținute a îngădui înmormântarea celor de altă confesiune, cărora epitropiile le-au vândut locuri sau celor ce posedă în cimitire confesionale morminte de familie.

Ultimul paragraf al art. 3 nu prezintă nici o dificultate. El legiferează pentru cimitirele confesionale ortodoxe, și poruncește că în acele cimitire trebuie să se îngădui înmormântările celor de altă confesiune, cari nu au cimitire proprii.

Este în afară de discuție, că dacă se îngăduie înmormântarea acestora, înmormântarea trebuie îngăduită cu întreg ritualul ei. Precedentele ortodocșilor înmormântați în cimitirele româno-catolice din Moldova, vin și ele în favoarea argumentării noastre.

Dar chiar dacă s'ar susține că într'un cimitir confesional nu trebuie permise ierurgii de alt rit, nici vorbă nu poate fi a se obliga familia decedatului a primi în interiorul cimitirului oficiile preoților unei confesiuni care nu a fost a mortului. Cel mult, se poate pretinde ca ceremonia religioasă să se termine complet la poarta cimitirului și în interior să nu se facă altceva decât simpla îngropăciune. Aceasta bine înțeles numai la cimitirele pur confesionale, cari, prin legea din 1864, sunt silit a primi înmormântări de alt rit.

Cum legea nu vorbește de altceva decât de înmormântări de alt rit, și cum catolicii-români (uniții) au absolut acelaș rit ca și românii-ortodocși, este în afară de orice discuție că românii-catolici (uniții) au cea mai largă

libertate spre a se înmormânta în cimitirele pur confessionale ortodoxe, fără a putea fi jicnite întru ceva de clerul ortodox.

Înmormântările în cimitirele comunale, în niște cimitire ce nu sunt nici în proprietatea, nici sub ocârmuirea vreunei autorități confessionale, nu sunt, după lege, supuse nici unei condițiuni confessionale.

În cimitirele comunale se înmormântează oricine și fiecare după ceremonialul religiei a căreia a aparținut defunctul. Așa e natural, așa e legal și așa se face pretutindeni pe lume.

Din cele până aici spuse, vede oricine care este regimul legal al înmormântărilor în cimitirele din România, și putem conchide spunând că legea pentru înmormântări dela 1864 crează două soiuri de cimitire: cimitire comunale și cimitire pur confessionale.

Cimitirele comunale sunt proprietăți comunale, administrate de primării, iar cimitirele confessionale sunt proprietatea comunităților religioase cari le-au întemeiat și cari le administrează.

În cimitirele comunale au dreptul a fi înmormântați toți locuitorii comunei și cu ceremonialul religios prescris de biserica a căreia a aparținut defunctul.

În cimitirele confessionale, în principiu, nu sunt admiși decât cei aparținând confesiunii mărturisite de biserica de care depinde cimitirul.

Prin excepție însă și potrivit art. 3 al legii, se admit și cei de alt rit, în anume cazuri prevăzute de acel articol.

Catolicii-români (uniții), având acelaș rit cași ortodocșii-români, legea le dă dreptul a se înmormânta în cimitirele confessionale ortodoxe, fără nici un amestec al clerului ortodox.

M. THEODORIAN-CARADA

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II.

Audiența dela 11 Februarie 1911

Președința d-lui I. Duca, consilier

Naftale Zuker cu Dim. I. Crețu

DONAȚIUNE.— TRANSCRIPTIUNE.— EFECTE.— CREDITOR CHIROGRAFAR.— ART. 818 ȘI 819 C. CIVIL.

URMĂRIRE SILITĂ.— COMANDAMENT.— TRANSCRIPTIUNE.— INDISPONIBILITATEA IMOBILULUI URMĂRIT.— CREDITOR CHIROGRAFAR.— DACĂ SE SCHIMBĂ NATURA CREAȚEI.— ART. 723 PR. CIVILĂ.

1° Dispozițiunile art. 818 și 819 cod. civil tre-

buesc înțelese în sensul numai că atât timp cât donațiunea nu e transcrisă, bunurile pot fi grevate de ipotecă sau alte drepturi reale în prejudiciul donatarului, iar nu că orice creditor chirografar poate atacă donațiunea și urmări bunurile dăruite, ca și cum ar fi gajul creanței sale, de oarece acești creditori, din moment ce n'au stipulat o garanție specială, urmează că ei au înțeles să lase debitorului lor facultatea deplină de a dispune de bunurile sale, cu singura îngrădire, însă, ca să fie de bună credință.

2° Transcriptiunea comandamentului lovește de indisponibilitate imobilul urmărit în mâinile debitorului, dar nu poate schimbă calitatea și natura creanței creditorului chirografar ce urmărește, care a rămas creditor chirografar în urma urmăririi, cum a fost și înainte de urmărire.

No. 17.— Respins, ca nefondat, recursul făcut de Naftale Zuker contra deciziei Curței de apel din Iași, secț. I, No. 66 din 1910, dată în proces cu Dim. I. Crețu.

S'au ascultat: d-l consilier D. G. Tăzlaşoanu, în citirea raportului făcut în cauză; d-l avocat I. Mitescu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat G. Petrescu, în combateri; d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare:

I. «Violarea art. 819 și 1228 c. civil și art. 708 pr. civilă.

«În adevăr, Curtea de apel din Iași, secția I, adoptând motivele din sentința tribunalului Tutova, declară că donațiunea imobilului făcută de Nicolae Manoliu către fiica sa Maria D. Crețu, prin actul dotal autentificat de tribunalul Tutova, sub No. 1010 din 1898, îmi este opozabilă mie, cu toate că nu se află transcrisă în registrele de transcripțiuni ale tribunalului Tutova, unde este situat imobilul, și că este suficientă transcripțiunea operată în registrele de foi dotale ale tribunalului Tecuci, unde este domiciliul soțului, pentru a face opozabilă terților o donațiune de imobile. Curtea de apel, pentru a ajunge la această soluțiune, violează art. 819 cod. civil, care cere imperios ca actul ce conține o donațiune de imobile trebuie să fie transcris pentru a fi opozabil terților persoane, în acelaș timp și art. 1228 c. civil, combinat cu art. 708 pr. civilă, care cere transcripțiunea convențiunilor matrimoniale în registrul de foi dotale, nu pentru ca donațiunea de imobile cuprinsă în actul dotal să fie opozabilă terților persoane, ci ca o formalitate solemnă pentru a da caracterul dotalității convențiunilor matrimoniale».

II. «Violarea art. 723 pr. civilă, care cere ca toate instrăinările de proprietăți imobiliare să fie transcrise în registrele de transcripțiuni, fie oneroase, fie cu titlu gratuit».

Având în vedere decizia Curței de Iași sec. I No. 66 din 1910, adusă în recurs, prin care se confirmă sentința tribunalului Tutova No. 216 din 1910; că, prin această sentință s'a admis contestația făcută de intimatul Dimitrie I. Crețu, personal și ca tutore al minorilor defunctei sale soții Maria D. Crețu, și s'a scos de sub ur-

mărire un imobil al minorilor scos în vânzare de recurent ;

Având în vedere că, contestația intimatului D. Crețu a fost admisă de instanțele de fond pe motiv că imobilul urmărit a fost constituit dotă Mariei D. Crețu de părințele acesteia N. Manoliu, debitorul recurentului, prin actul dotal din 1898, autentificat și transcris în registrele tribunalului domiciliului soțului; că, acest imobil fiind eșit din patrimoniul debitorului N. Manoliu, nu mai poate fi urmărit în mâinile contestatorului; că, recurentul susține, prin motivele de casare, că nu-i poate fi opus acest act dotal pe motiv că nu a fost transcris și la tribunalul situațiunii imobilului; că, dar, chestiunea dedusă în judecată este de a se ști dacă lipsa transcripțiunii cerută de art. 819 și 1228 c. civ. combinat cu 708 pr. civ., pentru o donațiune cu titlu de dotă, poate fi opusă donatarului sau reprezentanților săi de creditorul chirografar al donatarului ;

Considerând că, după art. 818 c. civ., când se dăruiesc bunuri ce pot fi ipotocate, transcripțiunea actului se face la tribunalul districtului situațiunii bunurilor, iar după art. 819 c. civ. lipsa de transcripțiune poate fi invocată de orice persoană are interes la aceasta ; că, aceste dispozițiuni trebuie înțelese în sensul că atât timp cât donațiunea nu e transcrisă, bunurile pot fi grevate de ipotecă sau alte drepturi reale în prejudiciu donatarului și nu că orice creditor, chiar chirografar, poate atacă donațiunea și urmări bunurile dăruite ca și cum ar fi gajul creanței sale ;

Considerând, în adevăr, că art. 819 c. civ. nu e decât un corolar al art. 818 c. civ. ; că legiuitorul n'a avut în vedere în art. 818 decât bunurile ce pot fi ipotocate, și dar, când a declarat în art. 819, că lipsa transcripțiunii se poate opune de orice interesat, a înțeles pe cei cari în urma donațiunii, au dobândit o ipotecă sau alt drept real asupra imobilului dăruit; că, a da textului un înțeles general, ar fi a asimila pe creditorii chirografari celor reali, ba chiar a-i avantaja mai mult ca pe cei reali, deoarece s'ar creea o cauză de nulitate a donațiunii în favoarea lor, fără să existe text de lege ;

Considerând că transcripțiunea nu este o formalitate substanțială pentru solemnitatea și existența donațiunii, care să poată fi invocată de orice creditor interesat ca bunurile debitorului său să nu fi eșit din patrimoniul acestuia, în scopul de a urmări asupra acestui patrimoniu plata creanței sale; că, din potrivă, transferarea proprietății dela donator la donatar fiind perfectă din momentul consimțământului și al acceptațiunii, transcripțiunea astfel precum o înțelege și art. 723 pr. civ. este o formalitate creată numai în vederea regimului ipotecar, ca să aducă la cunoștința acelor ce ar vroi să dobândească drepturi reale asupra imobilului dăruit, că donatorul nu mai este proprietarul lui, și că donatarul este garantat contra oricărei constituii de drepturi reale, posteroară transcripțiunii donațiunii sale, iar în caz de a neglija

să și-o transcrie, cei cu drepturi reale transcrise în regulă, le pot valorifica asupra imobilului chiar în mâinele donatarului ;

Că, din cele ce preced rezultă că creditorii chirografari n'au fost avuți în vedere când s'a cretat formalitatea transcripțiunii ; că, acești creditori, prin faptul că n'au stipulat o garanție specială, au înțeles să se lase debitorului lor facultatea deplină, de a dispune de bunurile sale cu singura îngrădire cerută în toate actele juridice de a fi de bună credință ;

Că, de aceea, instanțele de fond judecând că actul dotal, deși transcris la locul situațiunii imobilului, este opozabil recurentului în calitate de creditor chirografar urmăritor, n'au violat nici unul din textele de lege vizate în motivele de casare.

Asupra motivului III de casare :

III. «Exces de putere și omisiune esențială, prin faptul că Curtea de apel, adoptând motivele din sentința apelată, mă consideră ca creditor chirografar fără vreun drept real asupra imobilului urmărit, cu toate că, pentru creanța mea contra defunctului Nicolae Manoliu, am luat o înscripțiune ipotecară, conform art. 1743 c. civil, prin ordonanța de înscripțiune No. 137 din 1909, și am dobândit chiar un drept real prin comandamentul ce am făcut asupra imobilului dăruit, conform art. 514 pr. civilă. Curtea comite un exces de putere când afirmă că, în momentul luării înscripțiunii ipotecare, imobilul eșise din patrimoniul debitorului meu, de oarece la acea epocă nefind operată transcripțiunea actului dotal, nu mi se poate opune această strămutare de proprietate, și Curtea face o omisiune esențială când nu se pronunță și asupra concluziunilor puse de mine că am căpătat un drept asupra imobilului urmărit prin transcrierea comandamentului, conform art. 514 pr. civilă».

Considerând că se constată că imobilul urmărit a fost constituit dotă, în timpul vieței, de N. Manoliu fiicei sale Maria D. Crețu; că dar nu mai făcea parte din patrimoniul succesoral rămas la moartea lui N. Manoliu fiicei sale decedată asemenea și reprezentată prin copii săi minori ;

Că, prin urmare, înscripțiunea privilegiului separațiunii de patrimoniu luată de recurent în contra erezilor lui N. Manoliu, și pentru a-și garantă dreptul său de gaj asupra patrimoniului succesoral, eră înoperantă, deoarece imobilul urmărit nu făcea parte din succesiune ;

Că, asemenea, prin transcripțiunea comandamentului urmăririi, recurentul n'a dobândit un drept real în sensul art. 723 pr. civ., deoarece transcripțiunea comandamentului lovește de indisponibilitate imobilul urmărit în mâinele debitorului, dar nu poate schimba calitatea și natura creanței celui ce urmărește, care a rămas creditor chirografar în urma urmăririi, cum a fost și înainte de urmărire ;

Că, prin urmare, Curtea de apel a putut trece peste acest din urmă mijloc de apărare, propus de recurent, fără a face o omisiune esențială ;

Considerând că, motivul de casare fiind nefondat în ambele sale părți, are a se respinge.

Pentru aceste motive, respinge.

Audiența dela 16 Martie 1911

Președința d-lui I. Duca, consilier

Sculy-Logotetides cu Smaranda Sculy-Logotetides

DIVORȚ. — PROCEDURA DIVORȚULUI. — REPREZINȚAȚIUNE PRIN MANDATAR. — NEADMISIBILITATE. — APEL. — LIPSA APELANTULUI. — DREPT DE OPOZIȚIUNE.

CASAȚIUNE. — DECIZIE ATACATĂ. — OPOZIȚIE PENDENTA ÎN APEL. — RECURS «OMISSO MEDIO».

1° Reprezințatiunea prin mandatar nefiind admisă în instanța de divorț, urmează că, dacă partea apelantă nu se prezintă în persoană, apelul are a fi respins cu drept de opozițiune.

2° Când în contra deciziei adusă în casațiune, recurentul a declarat opoziție, a cărei judecată este pendentă înaintea Curței, recursul are a fi respins ca fiind făcut *omisso medio*.

No. 49. — Casată, în urma recursului făcut de Sculy-Logotetides, deciziunea Curței de apel din București, secțiunea II, No. 10 din 1911, dată în proces cu Smaranda Sculy-Logotetides.

S'au ascultat: d-l consilier G. N. Racoviceanu, în citirea raportului făcut în cauză; d-l avocat N. Titulescu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Aurel Eliescu, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Violarea art. 244 și urm. combinat cu art. 225 c. civil. În adevăr, dacă Inalta Curte va respinge recursul îndreptat de mine contra deciziei de divorț No. 10, a Curții din București din 7 Febr. 1911 și prin aceasta, va judeca că asupra motivului de contestație invocat, de mine, Curtea, secția II, s'a pronunțat implicit prin decizia No. 68 din 1909, și că virtual la 21 Septembrie 1909 dând cuvântul în fond mandatarului meu, Curtea a judecat că, în apelurile contra admiterii în principiu, unde nu se judecă decât chestii de drept, părțile se pot înfățișa prin procurator, astfel încât chestia dacă am sau nu drept de opoziție contra deciziei No. 68 din 1909 nu mai poate face obiectul unei contestații la titlu executor, ci obiectul unui recurs în casație contra deciziei No. 68 din 1909, atunci Curtea a violat implicit și virtual, după cum pretinde că a judecat, art. 244 și urm. combinat cu art. 225 c. civ.

«În adevăr, conform art. 244 și urm. în apel la divorț există drept pe opoziție, fie că e vorba de un apel contra admiterii în principiu, fie că e vorba de un apel contra sentinței care pronunță divorțul, căci legea nu distinge și opoziția e drept comun.

«Pe de altă parte art. 225 impiedicând părțile a se prezenta prin procurator în materie de divorț, și eu nefiind prezinte personal la 21 Septembrie 1909, urmă ca Curtea să-mi respingă apelul cu drept de opoziție, cum eră și logic când în însăși dispozitivul deciziei afirmă că respinge apelul ca nesustînut.

«Dacă însă a apreciat virtual ca fiind vorba numai de o chestie de drept, mandatarul meu putea să ia concluziuni pentru mine, Curtea comite și o eroare grosieră de fapt, căci chestia ridicată la apelul meu, eră mixtă și de fapt și de drept și în orice caz creează o excepție neprevăzută de art. 225 c. civ. și deci violează sus zisul text de lege».

Având în vedere decizia Curței de apel s. II No. 68 din 21 Septembrie 1909 adusă în recurs;

Având în vedere că, prin această decizie se respinge apelul făcut de recurent contra hotărîrii tribunalului Ilfoy, de admiterea în principiu a cererii de divorț făcută de soția sa Smaranda S. Logotetides;

Considerând că, rezultă din zisa decizie că recurentul nu s'a prezentat în persoană, ci prin procurator, că reprezentațiunea prin mandatar nefiind admisă în procedura divorțului acea decizie este supusă opoziții, iar din lucrările aflate la dosar se constată că recurentul a și declarat opoziția a cărei judecată este pendentă înaintea Curței; că, astfel fiind, recursul are a fi respins ca fiind «omisso medio».

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 22 Martie 1911

Președința d-lui N. Budișteanu, președinte

Caton Simon cu Mihail Panaiteșcu

DOMICILIU. — SCHIMBAREA LUI. — NOTIFICARE FĂCUTĂ PĂRȚII PROTIVNICE. — COPII. — COMUNICAREA LOR. — NOUL DOMICILIU. — ART. 69 PR. CIVILĂ.

DOMICILIU. — SCHIMBAREA LUI. — ÎNCUNOȘTIINȚAREA PĂRȚII PROTIVNICE. — ART. 69 PR. CIVILĂ.

1° Dispozițiunile art. 69 pr. civilă, potrivit cărorora procedurile se vor îndeplini în toată curgerea pricinii la domiciliul fixat în întâia citațiune, schimbarea domiciliului neputând fi opozabilă părții protivnice pentru procedurile următoare, decât după ce această schimbare a fost notificată prin portărei, se aplică și în ceea ce privește comunicarea copiilor de pe hotărîrile judecătorești, de oarece și ele sunt acte de procedură cari trebuiesc făcute cu observarea regulei stabilită de suscitatul articol.

2° Simpla încunoștiințare făcută printr'o petițiune adresată președintelui de tribunal sau corpului de portărei, prin care un împricinat arată că și-a schimbat domiciliul, nu poate fi opozabilă părții protivnice, de oarece legea cere, prin art. 69 pr. civilă, o încunoștiințare formală, comunicată prin corpul portăreilor, de asemenea este inoperantă și publicarea prin *Monitorul oficial*, de oarece legea nu cere acest mod de încunoștiințare.

S'au ascultat: d-l avocat M. Sipsomo, în desvoltarea motivelor de apel; d-l avocat D. Rădulescu, în combateri.

Curtea,

Având în vedere, că, din complexul actelor aflate în dosar, se constată în fapt următoarele: Caton Simon, domiciliat în București, strada Sborului No. 7, prin petiția înregistrată la No. 5501 din 29 Martie 1907, a intentat acțiune înaintea tribunalului Ilfov, secția comercială, contra lui Mihail Panaitescu, domiciliat în București, strada Patriei No. 8, cerând ca să se declare desființat contractul de asociațiune intervenit între dânsii în ziua de 8 Iulie 1904 transcris la grefa tribunalului comercial Ilfov sub No. 161 din 1904, precum și ca să fie obligat pârâtul la plata sumei de 12.000 lei, rezultați în favoarea sa din lichidațiunea conturilor acestei asociațiuni, cu dobânzi și cheltueli, și tribunalul, prin sentința No. 85 din 23 Ianuarie 1909, în lipsa pârâtului, admitând acțiunea, declară reziliat contractul de asociațiune, obligând totdeodată pe pârâtul Mihail Panaitescu să plătească reclamantului Caton Simon suma cerută de 12.000 lei, cu dobânda legală dela 29 Martie 1907, data intentării acțiunii, plus 400 lei cheltueli de judecată. Această sentință fiind comunicată lui Mihail Panaitescu pe strada Patriei No. 8 prin afișare pe ușa casei, în lipsa sa, potrivit art. 74 pr. civ., după cum se constată din procesul-verbal cu data de 28 Februarie 1909, încheiat de agentul de părțarei, și nefiind opozată și apelată în termenele prevăzute de lege de pârâtul Panaitescu, a fost investită cu titlul executor de creditorul Caton Simon care a scos în vânzare averea imobiliară a debitorului. Contra unei asemenea executări, Mihail Panaitescu a făcut contestațiune înaintea tribunalului, care i s'a admis, prin sentința No. 101 pronunțată în ziua de 31 Ianuarie 1911, iar Caton Simon, rămânând nemulțumit, a declarat apelul care formează obiectul judecății de față;

Având în vedere că motivele contestațiunii ridicate de Mihail Panaitescu în contra executării sentinței No. 85 din 1909, a tribunalului Ilfov secția comercială, au fost înaintea primei instanțe două, și anume: 1) nulitatea petițiunii de introducerea acțiunii, asupra căreia s'a pronunțat sentința menționată, prin faptul că nu s'a arătat într'insa adevăratul domiciliu al pârâtului Panaitescu, care declară că n'a locuit niciodată în strada Patriei No. 8 unde a fost citat; și al 2) nulitatea procesului-verbal cu data de 28 Februarie 1909, relativ la comunicarea copiei după zisa sentință, care de asemenea a avut loc pe str. Patriei No. 8, unde nu eră domiciliul său;

Având în vedere că, tribunalul luând în examinare cele două motive invocate, găsește că primul este ne-

fondat, iar pe cel de al doilea primindu-l ca întemeiat, admite contestațiunea făcută de Mihail Panaitescu, anulează procesul-verbal de comunicarea copiei de pe sentința tribunalului comercial Ilfov No. 85 din 1909 și prin urmare și titlul executor pus pe această sentință, considerând-o ca nedefinitivă și lasă deschis lui Panaitescu contra ei căile opozițiunii și apelului;

Având în vedere că astăzi, în apel, intimatul contestator Mihail Panaitescu n'a mai adus în discuțiune primul motiv invocat înaintea tribunalului, încât Curtea nu mai are a se ocupa de dânsul, și a susținut și dezvoltat numai pe cel de al doilea motiv; că, prin urmare, singura chestiune de a se ști și pe care Curtea trebuie s'o pipăie este aceea dacă comunicarea sentinței No. 85 din 1909 a fost bine făcută lui Mihail Panaitescu pe str. Patriei No. 8, pentru ca ea să poată fi socotită ca definitivă prin neopozare și neapelare și ca să poată fi pusă în executare;

Având în vedere că, prin dispozițiunile art. 69 partea ultima proc. cod. civ. se stabilește regula că procedurile se vor îndeplini, în toată curgerea pricinii, la domiciliul fixat în întâia citație, iar schimbarea domiciliului nu va fi opozabilă părții protivnice pentru procedurile următoare decât după ce această schimbare îi va fi fost în-cunoștiințată prin portărei, de unde rezultă că și comunicarea copiilor de pe hotărârile judecătorești, cari și ele sunt acte de procedură, trebuiesc făcute cu observarea aceleiași reguli de mai sus;

Având în vedere că, în speța de față se stabilește că reclamantul Caton Simon când a intentat acțiunea contra lui Mihail Panaitescu a arătat domiciliul acestuia în București pe strada Patriei No. 8, unde de fapt locuia împreună cu familia, după cum aceasta rezultă din împrejurarea că citațiile pentru zilele de 16 Mai și 22 Iunie 1907 — primul și cel de al doilea termen de înfățișare — au fost înmânate aci personal d'nei Eugenia Panaitescu soția pârâtului Mihail Panaitescu, care a dat dovadă de primire și din faptul necontestat stabilit prin procesul-verbal dresat de portărei în ziua de 28 Iunie 1907, prin care în lipsa pârâtului Panaitescu se dispune ca acesta să evacueze imobilul ce ocupă de pe strada Patriei No. 8, fapt recunoscut și de Panaitescu prin apărătorul său la prima instanță, deși la început tăgăduise a fi domiciliat vre-odată aci; că, prin urmare, este cert că domiciliul lui Mihail Panaitescu fixat în prima citație când s'a legat instanța, a fost în București pe strada și la numărul sus menționat; deci, conform regulii din citatul tex de lege,

aci urmă să i se comunice și copia de pe sentința No. 85 din 1909 a tribunalului comercial de Ilfov, după cum în realitate s'a și făcut ;

Având în vedere că Mihail Panaitescu obiectează astăzi că deși a locuit odată în București, pe str. Patriei No. 8, dar în cursul pricinii și-a strămutat domiciliul în comuna Vulturești, județul Muscel, fapt pe care l-a adus la cunoștința lui Caton Simon, printr'o petițiune adresată corpului de portărei, înregistrată în ziua de 5 Noembrie 1907 la No. 24216, printr'o publicațiune făcută în *Monitorul oficial* No. 176 din 7 Noembrie 1907 și printr'o petițiune adresată tribunalului Ilfov, secția comercială, în ziua de 17 Ianuarie 1908, înregistrată la No. 1105, unde se află pendinte afacerea, și prin urmare comunicarea copiei după sentința No. 85 din 1909, care a fost pronunțată și comunicată posterior schimbării domiciliului, trebuiă să fie făcută în comuna Vulturești, la noul său domiciliu; că, dacă protivnicul său Caton Simon n'a procedat astfel, aceasta a făcut-o din rea credință, căci, ca dovadă că dânsul luase cunoștință că nu mai domiciliază pe strada Patriei No. 8, unde i s'a comunicat sentința, este faptul că comandamentul făcut cu ocaziunea urmăririi îndreptată contră-i, i l-a comunicat într'alt loc, în București, pe strada Traian No. 114, unde actualmente domiciliază ;

Având în vedere că, obiecțiunea făcută de M. Panaitescu, intimatul de astăzi, contestator la prima instanță, nu este fondată, căci atunci când legea, prin susmenționatul articol 69 pr. civilă, pretinde că schimbarea domiciliului nu va fi opozabilă părții protivnice pentru procedurile următoare, decât după ce această schimbare îi va fi fost încunoștiințată prin portărei, înțelege o încunoștiințare formală și directă, din care să rezalte cu certitudine avertizarea părții protivnice; or, petițiile depuse de M. Panaitescu la președintele tribunalului și la oficiul portăreilor, cari au rămas la arhivă în dosarele respective, fără ca cuprinsul lor să fie adus la cunoștința lui Caton Simon, cum s'a procedat în speță, pot fi privite ca o încunoștiințare adusă acelor autorități, nu pot avea însă valoarea unei comunicări legale făcută părții, iar întrucât privește publicațiunea făcută prin *Monitorul oficial*, care poate fi un mijloc de comunicare într'alte cazuri prevăzute de lege, ea este inoperantă în cazul de față, căci nu acesta este modul în care legea a înțeles să se facă comunicarea schimbării domiciliului în cursul judecării unei pricini, când părțile au avut un domiciliu cunoscut, fixat prin prima citație ;

Având în vedere că, în ce privește reaua credință, atribuită creditorului urmăritor Caton Simon, că la data comunicării copiei după sentința în chestiune — 28 Febr. 1909 — ar fi avut cunoștință că dânsul — Mihail Panaitescu — nu mai locuia pe strada Patriei No. 8, și totuș comunicarea zisei copii a făcut-o tot aci, rea credință dedusă din împrejurarea că comunicarea comandamentului, relativ la executarea aceleiaș hotăriri, i-a făcut-o la un alt domiciliu, nu poate fi imputată numitului Caton Simon, întrucât Mihail Panaitescu, care nu s'a conformat cerințelor legii de a încunoștiința schimbarea domiciliului, nu dovedește cu nimic pretinsa știință a lui Simon la data sus indicată, și argumentarea trasă din faptul că comandamentul a fost comunicat la un alt domiciliu, nu poate stă în picioare față de împrejurarea că Simon a putut lua cunoștință mai târziu de această schimbare după comunicarea copiei după sentință; din contră, argumentul adus de intimatul contestator pune în evidență buna credință a lui Caton Simon, căci atunci când a aflat de schimbarea domiciliului, s'a grăbit a comunica actele de procedură aci ;

Având în vedere că Mihail Panaitescu mai obiectează, în ultim rând, că, în tot cazul, comunicarea copiei trebuiă să i se facă în București, pe strada Traian No. 114, domiciliul său ales prin contractul de asociațiune, însă nici această obiecțiune nu poate fi primită, căci din contextul contractului nu rezultă că s'ar fi făcut o asemenea alegere de domiciliu;

Că, prin urmare, din toate considerațiunile de mai sus, rezultând că comunicarea copiei după sentința tribunalului Ilfov, secția comercială, No. 85 din 1909, a fost bine făcută lui Mihail Panaitescu în București, strada Patriei No. 8, rău tribunalul i-a admis contestațiunea, și deci apelul făcut de Caton Simon cată a se admite.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. Dem. Oprescu, admite apelul.

Semnați: N. Budișteanu, M. Vidrașcu, I. Coandă,
Al. Dem. Oprescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TECUCI

Audiența deia 22 Martie 1911

Președinta d-lui V. Giurgea, președinte

Nicolae Pelin cu Stavru Cavadia

EXECUTARE SILITĂ. — CONTESTAȚIE. — SUSPENDAREA VÂNZĂREI. — ART. 1835 C. CIVIL. — ART. 378 ALIN. II PR. CIVILĂ.

Art. 1835 din codul civil, după care se poate în-
cepe o urmărire și pentru o sumă mai mare decât

cea datorită, și care se poate aplica în cazul unei creanțe ipotecare pur și simplă, când dreptul creditorului la exigibilitatea sumei mai mici este înăscut, cert și lămurit, este neaplicabil în cazul unei creanțe ipotecare condiționate de o condiție suspensivă, unde dreptul creditorului la exigibilitatea sumei mai mici nu este încă înăscut și lămurit, ci condiționat de dovedirea realizării condițiunii.

În asemenea caz, trebuie să se aplice art. 378 alin. II din procedura civilă, după care, dacă datoria consistă în o sumă nelămurită, urmărirea se vor amâna până mai întâiu se va face lichidarea.

Tribunalul,

Asupra contestațiunii făcută de Nicolae Pelin, prin petiția înregistrată la No. 3421 din 1911, contra urmării silite exercitată de Stavru Cavadia, prin petiția înregistrată la No. 13445 din 1910 în executarea actului de ipotecă autentificat de tribunalul Tecuci la No. 611 din 1909, și cesionat sie de Dimitrie Mavride cu actul de cesiune autentificat de tribunalul Brăila la No. 1210 din 1909;

Având în vedere susținerea creditorului că, deși din actele aflate la dosar se constată că, din suma de 85.000 lei prevăzuți în actul de ipotecă, și pentru care a făcut comandamentul No. 39 din 1910, el a plătit numai 40.000 lei, totuși cere continuarea urmării pentru procentele debitate, dar neachitate, ale acestei sume pe baza articolului 1835 din codul civil, care spune că urmărirea nu pot fi anulate sub pretext că creditorul ar fi început a cere urmărirea pentru o sumă mai mare decât ceace este datorită;

Având în vedere că, debitorul se opune la continuarea urmării cerând, în principal, conform art. 530 alin. I proc. civ., combinat cu 1832 alin. I cod. civ., desființarea urmării pentru nulitatea titlului pe baza căruia se urmărește, deoarece titlul executor s'a pus pe un act de ipotecă care nu conține o datorie certă și lichidă, iar în subsidiar, suspendarea vânzării, conform art. 1832 alin. II cod. civ., pânăla definitivă judecare a acțiunii în lichidare intentată creditorului pe cale principală, prin petiția înregistrată la No. 14890 din 1910;

Având în vedere actul de ipotecă, în care se spune: «Subsemnatul Nicolae Pelin, având nevoie de bani pentru a ridica starea de moratoriu acordată de onor. tribunal Tecuci la 25 Decembre 1908, am luat cu împrumut dela d-l D. Mavride suma de 85.000 lei, pe timp de 2 ani, cu procente de 10 %, plătitibile anticipat din 3 în 3 luni, la 25 Iunie, 25 Septembrie, etc. Din prețul acestei ipoteci, am primit astăzi suma de 20.000 lei, iar restul mi se va achita îndată după ridicarea stărei de moratoriu, prin plata diferiților creditori conveniți și enunțați de noi în scrisoare a parte, rămânând liber d-l creditor a face

plăți chiar înainte de ridicarea moratoriuului, de va crede necesar, constatându-se achitarea, fie prin prezența creanțelor în mâna sa, fie prin declarație aparte, ce sunt obligat a-i da, prin act autentic sau subsemnătură privată, după cum va pretinde d-sa».

Considerând că, din termenii acestui act de ipotecă, rezultă că creanța garantată cu ipotecă, nu este o creanță pur și simplă, ci este o creanță condițională, sub condiția suspensivă ca creditorul «să achite restul îndată după ridicarea stărei de moratoriu, prin plata diferiților creditori conveniți și enunțați de noi în scrisoare aparte», etc.;

Având în vedere art. 1017 c. civ., care spune că «obligațiunea sub condițiune suspensivă este aceea care depinde de un eveniment viitor și necert. Obligațiunea condițională nu se perfectă decât după îndeplinirea evenimentului»;

Considerând că, conform acestui articol, dreptul afectat de o condițiune suspensivă nu are încă existență, ci în timpul condițiunii *nihil adhuc debetur sed spes est debitum iri*; că, numai în cazul îndeplinirii condițiunii care, după art. 1011 cod. civ., trebuie să se facă astfel cum au înțeles părțile să fie făcută, dreptul ce ea îl suspendă ia naștere cu efect retroactiv pânăla momentul formării actului, iar în cazul nerealizării condițiunii, actul se consideră ca neexistent;

Că, așa fiind, art. 1835 cod. civ., invocat de creditor, după care se poate începe urmărirea și pentru o sumă mai mare decât cea debitată, se poate aplica în cazul unei creanțe ipotecare pur și simplă, când dreptul creditorului la exigibilitatea sumei mai mici este înăscut, cert și lămurit, dar acest articol nu se poate aplica în cazul creanței ipotecare condiționale din specie, unde dreptul creditorului la exigibilitatea sumei mai mici nu este încă înăscut și lămurit, ci condiționat de dovedirea realizării condițiunii;

Că, deci, această creanță ipotecară, conținând din cauza condițiunii suspensive încă pendente, o sumă încă nelămurită, tribunalul crede că este cazul a face aplicarea nu a art. 1832 cod. civ. alin. I combinat cu 530 alin. I pr. civ. și a anulă titlul executor, deoarece datoria, în cuantumul ei, este certă, 85.000 lei, dar nelămurită din cauza condițiunii pendente, nici a art. 1832 alin. II c. civ. care e modificat de 378 alin. II combinat cu 740 pr. civ., ci a face aplicarea art. 378 alin. II procedura civilă, care spune că: «dacă datoria consistă în sumă nelămurită, urmărirea se vor amâna până mai întâiu se va face lichidarea», și în consecință a suspendă vânzarea de față până după lichidare prin procesul intentat pe cale principală.

Pentru aceste motive, redactate de d-l magistrat-stagiar Nicolae Iliescu, admite contestația, suspendă vânzarea, etc.

Semnați : V. Giurgea, V. Gr. Ionescu.